

Vogelwaarnemingen HAARLEMMEER-polder 1963-1964-1965

De Haarlemmeer, groot 18000 ha, bestaat voor \pm 85% uit kleigrond en voor \pm 15% uit laagveen.

De polder is 5 m "diep", zodat er veel water bomalen wordt.

Tegenwoordig is er nog ongeveer 60% bouwland en 10% weiland.

Enkele boomgaarden werden aangelegd.

Bollefelden zijn er bij Lisse en zich uitbreidende kwekerijen bij Aalsmeer en Rijsenhout.

Ook de Luchthaven Schiphol, voorzover momenteel in gebruik, beslaat \pm 1000 ha (vgl. Amsterdamse Bos; 895 ha), terwijl aan de uitbreiding tot op den duur \pm 1700 ha reeds hard wordt gewerkt.

Aantrekkelijk voor de vogels zijn de boerderijen met houtopslag, de zandwinplaatsen, de weinige bosjes als de Eendenkooi Vijfhuizen en de "ruige" stukjes, en de enkele rietkragen (bijv. langs de Geniedijk), die in aantal en omvang afnemen.

In de polder ligt een aantal dorpen, waarbij enkele kleine parken en begraafplaatsen.

Vroeger lagen er in de Haarlemmeer het Leidsche en het Oude Meer, dat weer met het Nieuwe Meer in verbinding stond. Later vormden Leidsche en Oude Meer samen de Kleine Haarlemmeer, die zich in de loop der tijden uitbreidde tot de grootte van de tegenwoordige polder, en die de "Grote Haarlemmeer" heette.

Naaste omgeving;

Sloterdijk, Nieuwe Meer, Amsterdamse Bos, Schinkelpolder (voorzover niet in het Bos opgenomen nog bouwland, weiland en kwekerijen); Oosteinderpoel (Moerassen, poeltjes en kwekerijen); Westeinder plassen (idem, alsmede recreatiegebied); Kagerplassen (water, weilanden, recreatie); alsmede de binnenduinen.

Broedvogeloverzicht van de laatste 3 jaren;

Fuut	Ringvaart, bij de Plassengebieden
Wilde eend (voornamelijk bastaard-eenden)	
Zomertaling	Geniedijk
Torenavalk	
Patrijs, achteruitgaand, vnl. door landversnippering	
kwartel, in klein aantal, tarwevelden, soms ook korenvelden.	
Fazant, niet groot aantal	
Waterhoen	
Meerkoet	vnl. Ringvaart en zandwinplaatsen
Kievit	
Kleine Plevier	vnl. bij de graaf- en zandwerkzaamheden
Scholekster	
Tureluur, klein aantal	
Grutto, algemeen voorkomend	
Wulp	broedde 2 en 3 jaar geleden op een bouwland
Visdief, vnl. zandwinplaatsen en in klein aantal op bouwland	
Houtduif	
Tortelduif	broedvogel in klein aantal o.a. eendenkooi Vijfhuizen; in hakhout bij sommige boerderijen.
Kerkuil	sterk achteruitgegaan; nu in erg klein aantal bij enkele oude gebouwen en zolders van boerderijen.
Ransuil	klein aantal, parken en begraafplaatsen.
Steenuil	vrij algemeen; holenbroeder, bijv. onder dakpannen, rieten kappen, gaten in rieten daken, enz; wordt bij elke boerderij 1 of meer keer per jaar gezien; broedt bij verscheidene boerderijen.
Gierzwaluw	klein aantal bij hoge gebouwen in de dorpen.
Grote bonte Specht	klein aantal, o.a. parken en begraafplaatsen
boerenzwaluw	
Huiszwaluw	iets achteruitgaand
Oeverzwaluw	bij enige graafwerkzaamheden en een zandwinplaats
Zanglijster	
Merel	

vervolg Haarlemmermeerpolder

gekr.roodstaart	evenals de meeste bosvogels in klein aantal
nachtegaal	idem
roodborst	klein aantal
heggemus	veel in tuinen
grasmus	klein aantal in de "ruige" bosjes en tuintjes, parkjes
braamsluiper	idem
tuinfluiter	idem
zwartkop	idem
tjiftjaf	idem
fitis	idem
kleine karakiet	klein aantal
bosrietzanger	voornl. bij de terreinwerkzaamheden om Schiphol
rietzanger	klein aantal
spotvogel	zeer algemeen; in bijna elk bosje en boomgaard
winterkoning	in tuinen, boomgaarden, enz.
gr.vliegenvanger	veel bij boomgaarden, boerderijen en sloten
veldleeuwerik	
witte kwikstaart	
gele kwikstaart	
graspieper	
koolmees	
pimpelmees	
? matkop	komt in enkele parkbosjes het gehele jaar voor.
boomkruiper	klein aantal bij boerderijen met hoge bomen
zwarte kraai	idem
ekster	klein aantal
spreeuw	trek-/ slaappleats bij eendenkooi Vijfhuizen
vink	in heggen en bosjes
putter ?	geen nest gevonden, maar aantal zomerwaarnemingen wijst op mogelijk broedgeval; akkers met veel onkruiden, ruige bosjes.
kneu	
huismus	
ringmus	
groenling	
geelgors	3 jaar geleden bij fort Rijsenhout aan de Geniedijk enige keren zingend waargenomen.
rietgors	klein aantal bij enkele rietstroken; tijdens trek op akkers.

Van de meeste bovengenoemde soorten worden ook exemplaren waargenomen overvliegend, op trek, of fouragerend vanuit de naaste omgeving.

Andere vogels, die vrij geregeld worden waargenomen;

dodaars	vnl.wintergast, meestal op de Ringvaart
aalscholver	overvliegend
blauwe reiger	jaarvogel; heeft vroeger in Haarlemmermeer gebroed
grauwe gans	geregelde doortrekker
wintertaling	doortrek in groot aantal
smient	wintergast en trekvogel in groot aantal
slobeend	doortrekkend, vaak met andere eenden samen, van slaap- naar voedselgebied v.v.
tafeleend	doortrekker; geregeld waargenomen bij de Ringvaart
kuifeend	idem
grote zaagbek	wintergast, vnl. Ringvaart
nonnetje	wintergast, vnl. Ringvaart, in klein aantal
bruine kikkendief	niet- talrijke doortrekker
buizerd	idem
sperwer	idem
wespendief	idem

vervolg Haarlemmermeer;

hoomvalk	zomergast en trekvogel
kemphaan	wintergast en trekvogel
oeverloper	zomergast en trekvogel
groenpootruiter	talrijke doortrekker
zwarte ruiter	idem
bosruiter	idem
witgatje	idem; ook wintergast in klein aantal
regenwulp	algemeen doortrekker
kluut	doortrek in klein aantal
bonte strandloper	talrijke doortrekker
poelsnip	doortrekkend; jagers verklaarden watersnippen en houtsnippen te hebben geschoten; hun omschrijving (iets groter en lichter dan watersnip) klopt echter niet met houtsnip; vermoedelijk sprake van poelsnippen, die vrij talrijk zouden zijn.
watersnip	talrijke doortrekker
grote mantelmeeuw	wintergast Ringvaart
kleine mantelmeeuw	idem in kleiner aantal
zilvermeeuw	
stormmeeuw	
zwarte stern	doortrek
holenduif	fouragerend, uit naaste omgeving
turkse tortel	fouragerend; waarschijnlijk broedvogel bij Lisse, Bennebroek, Cruquius.
koekoek	zomergast
kramsvogel	talrijke wintergast
koperwiek	idem
tapuit	geregeld doortrekkend
kuifleeuwerik	fouragerend; enkele keren waargenomen.
goudhaantje	af en toe waargenomen in weinige parken
bonte kraai	wintergast - bouwland
roek	algemeen doortrekkend
vlaamse gaai	zwerfend en trekkend
wielewaal	zwerfend en trekkend - zomergast
keep	doortrekker, en wintergast in klein aantal
In totaal waargenomen	64 soorten broedvogel (waarvan enkele "vermoedelijk")
en	46 soorten niet-broedvogel.

Waarnemingen van enkele dwaalgasten zijn niet opgenomen, aangezien hiervan te weinig gegevens bekend waren.

Samengesteld door W.Verhoeve, Schipholdijk 194, Post Schiphol

SPL/ vDr./JA
September 1965